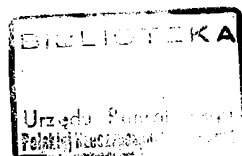

21 marca 1932 r.

C22c 11/00

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 15486.

Kl. 40 b 10.

Georg Meier
(Wrocław, Niemcy).

Kl. 40b, 11/00

Stop panewkowy.

Zgłoszono 5 stycznia 1931 r.

Udzielono 23 stycznia 1932 r.

Pierwszeństwo: 6 stycznia 1930 r. (Niemcy).

Dotychczas znane stopy panewkowe zawierające ołów antymonowy wymagały, w celu otrzymania odpowiedniej wytrzymałości, stosowania małych ilości cyny. Dalszym składnikiem takich stopów była miedź, która łączyła się z antymonem i, przenikając całkowicie stop, zapobiegała jego powolnemu krzepnięciu, a więc i oddzielaniu się metali od siebie. Zaleta stosowania miedzi polegała również na powstawaniu twardych kryształków Cu-Sn i Cu-Sb .

Próby wykazały jednak, iż twarde kryształki, zawierające miedź, a zwłaszcza kryształki Cu-Sb , zmniejszają wytrzymałość stopu na ścieranie i z powodu twardości niszczą czopy łożysk.

Wynalazek zapobiega tym wadom, zastępując miedź niklem, przyczem równocześnie zbędną jest domieszka cyny.

Znane są już stopy ołowiowo-antymonowe, zawierające obok miedzi i cyny nikiel, który ulepsza własności stopu. Zaleta wynalazku polega jednak na tem, iż przy stosowaniu niklu zamiast miedzi nie tylko zapobiega się powolnemu krzepnięciu i odtapianiu, lecz stop posiada pożądaną wytrzymałość, nawet w nieobecności cyny. W stopie powstają mianowicie kryształki Ni-Sb , które czynią stop twardym, nie nadają mu jednak wad, wywoływanych kryształkami Cu-Sb .

Stop ołowiu antymonowego musi jednak

być tak eutektyczny, aby posiadał dostateczny nadmiar antymonu, umożliwiający powstawanie kryształków $Ni-Sb$, które, przy odpowiedniej ilości niklu, przenikają zupełnie stop. W celu łatwiejszego powstawania kryształków można dodać małą ilość żelaza. Jako korzystne okazały się stopy zawierające 16 do 20% ołowiu antymonowego i 1,5 do 2% niklu, w których część kryształków Sb tworzy z niklem kryształki $Ni-Sb$, usuwające w zupełności kruchość stopów z ołowiu antymonowego oraz zapobiegające ich odtapianiu i zwiększające wytrzymałość na ścieranie. Ilość żelaza powinna wynosić 0,5 do 1%.

W szczególnych przypadkach można dodać do stopu kadm, arsen, fosfor i bizmut.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Stop panewkowy, znamienny tem, że składa się z ołowiu, z 16 do 20% Sb i z 1,5 do 2% Ni .

2. Stop według zastrz. 1, znamienny tem, że zawiera domieszkę 0,5 do 1% Fe .

3. Stop według zastrz. 1 — 2, znamienny tem, że zawiera domieszkę Cd , As , P , Bi , a mianowicie pojedynczo lub w mieszaninach, przyczem ilość każdego składnika wynosi najwyżej 1%.

Georg Meier.

Zastępca: Inż. H. Sokal,
rzecznik patentowy.